

A photograph of two young girls standing on a rocky outcrop in a forest. The girl on the left is wearing a light blue t-shirt and denim shorts, with her arms outstretched. The girl on the right is wearing a light-colored long-sleeved top and a skirt, also with her arms outstretched. The background is a dense forest with many trees and green foliage. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Kortversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län

Detta är en kortversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län. Region Uppsala, i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig aktör, samordnar framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin som en del av ett statligt uppdrag genom lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Strategin tas fram för att ge en bild av länets olika förutsättningar och utmaningar och utifrån dessa fastställa länets långsiktiga mål och prioriteringar.

Syftet med kortversionen är att ge en överblick samt väcka intresse för innehållet i strategin. Strategin i sin helhet, underlagsdokument samt information om strategins genomförande hittar du via vår hemsida www.regionuppsala.se/rus.

En regional utvecklingsstrategi

En hållbar regional utveckling förutsätter en samsyn bland länets aktörer och det är av vikt att det finns en gemensamt framtagen strategi, en regional utvecklingsstrategi, för att genomförandet ska få kraft. Den regionala utvecklingsstrategins funktion är att peka ut den strategiska riktningen för regionen och vad vi i samverkan behöver göra för att nå uppsatta mål och prioriteringar.

Uppsala läns regionala utvecklingsstrategi har tagits fram under en omfattande och flerårig process, där aktörer som ska delta i genomförandet har medverkat i tät dialog. Aktörer som har deltagit i framtagandet och kommit med inspel under processens gång är länets kommuner, länsstyrelse, universitet, näringslivsaktörer och företag, civilsamhällesorganisationer samt statliga myndigheter och omkringliggande regioner.

För uthållighet och långsiktighet i arbetet baseras den regionala utvecklingsstrategin på länets tidigare strategier.

I mars 2021 antog Regionfullmäktige i Uppsala län den nya utvecklingsstrategin, som ska gälla för 2021–2024.

En länsstrategi för Agenda 2030

I Uppsala län ska Agenda 2030 och hållbar utveckling fungera vägledande för det regionala utvecklingsarbetet. Genom att denna utvecklingsstrategi även är en länsstrategi för Agenda 2030 säkerställer vi att utvecklingsarbetet sker i linje med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

En länsstrategi för Agenda 2030 innebär att innehållet i den regionala utvecklingsstrategin är kopplat till de 17 globala mål som Agenda 2030 består av. Det innebär även att länets långsiktiga och prioriterade mål som beskrivs i denna strategi är sammankopplade och påverkar varandra.

**INGEN SKA
LÄMNAS
UTANFÖR**

Agenda 2030 är en deklARATION från världens länder att det är nu vi gemensamt måste ta de djärva och omdanande steg som krävs för att skapa en hållbar värld. För Uppsala län är det framförallt människorna som bor och verkar i länet som med sina unika kompetenser och kraft skapar länets utveckling. Agenda 2030 visar på att ingen ska lämnas utanför i utvecklingen och agendan syftar i sin grund till att förverkliga de mänskliga rättigheterna. Vi behöver säkerställa alla människors rätt till trygghet och delaktighet, hälsa, utbildning och tillfredsställande levnadsstandard. Utvecklingen behöver komma alla till del, oavsett bakgrund, ålder och förutsättningar.

Agenda 2030 är, utöver de 17 globala målen, en deklARATION om att alla måste inkluderas i arbetet för en hållbar värld. Vi arbetar i linje med Agenda 2030 och de globala målen när vi i vårt län låter arbetet präglas av inkludering och delaktighet. Vi omhändertar innehållet i agendan när vi i en anda av allvar och beslutsamhet tar oss an de stora utmaningar som världen och vårt län står inför. Den regionala utvecklingen behöver lägga grunden för omställning till ett hållbart samhälle, här och nu.

Uppsala län och dess omvärld

I Uppsala län finns goda förutsättningar för ett gott liv. Länet uppvisar en stark tradition av kunskap, kultur och kompetens och har närhet till en stor arbetsmarknad, såväl inom länet som inom Stockholm-Mälardalenregionen. Den växande befolkningen har tillgång till en mångfald av natur- och kulturmiljöer och många attraktiva livsmiljöer, med ett starkt näringsliv och två universitet.

Trots länets goda förutsättningar finns stora inomregionala skillnader, inom och mellan städer och kommuner, mellan stad och landsbygd samt mellan olika grupper av människor. Det handlar om stora skillnader i livsvillkor, så som exempelvis utbildningsnivå, sysselsättning, hälsa samt trygghet.

Uppsala län behöver fortsatt utveckla exempelvis bostadsförsörjningen, transportinfrastrukturen och tillgången till snabbt bredband i länet. Stora insatser krävs för att länet ska uppnå de nationella miljömålen och minska utsläppen av växthusgaser i nödvändig takt.

I en alltmer sammankopplad värld är större övergripande trender och krafter med påverkan på utvecklingen gemensamma mellan regioner och länder. Under framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län slog covid-19-pandemin till med full kraft, vilket har givit och fortsatt ger upphov till stora direkta och indirekta konsekvenser globalt, nationellt och i länet.

Utöver pandemin finns mer eller mindre konstanta omvärldskrafter, vars påverkan vi behövt hantera och fortsatt kommer att behöva hantera under lång tid. Det handlar om en miljö på bristningsgränsen, klimatförändringar, teknikutveckling, digitalisering och globalisering. Vi ser även en ökande åsiktspolarisering tillsammans med minskad tillit till människor och samhällsinstitutioner samt en demografisk utveckling mot en allt äldre befolkning.

Inomregionala förutsättningar och skillnader tillsammans med omvärldskrafters påverkan ger länet utmaningar och möjligheter. Denna strategis vision, utvecklingsområden samt mål och prioriteringar är framtagna för att möta an dessa.

Från vision till handling

Vår vision

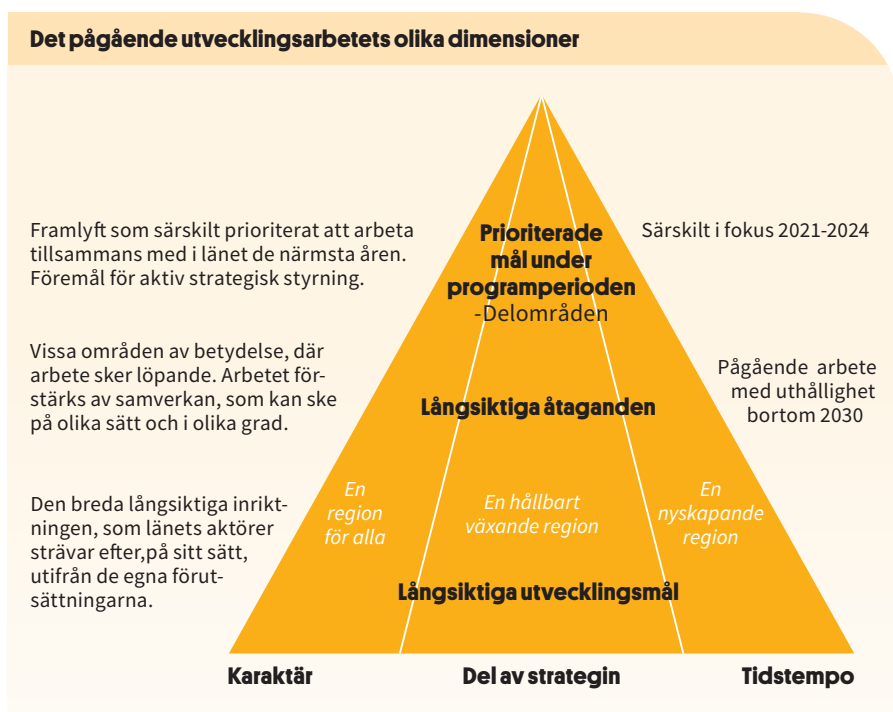
Ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft

Länets vision och de globala målen för hållbar utveckling konkretiseras i tre strategiska utvecklingsområden för länet:

- **En region för alla** lyfter fram hur ett samhälle format efter människan ger ett gott liv, med öppna och inkluderande miljöer.
- **En hållbart växande region** fokuserar på samhällsutvecklingen i Uppsala län, dess natur och livsmiljöer och förhållandet till omkringliggande län.
- **En nyskapande region** tar fasta på betydelsen av ett livskraftigt näringsliv och civilsamhälle samt förmågan till utmaningsdriven innovation hos företag och organisationer.

Den regionala utvecklingsstrategin redogör för länets utvecklingsarbete i två tidsperspektiv: det långsiktiga utvecklingsarbetet som sträcker sig mot 2030 och bortom, samt det som är framlyft som särskilt prioriterat under strategins programperiod 2021–2024.

Det långsiktiga utvecklingsarbetet

Det långsiktiga utvecklingsarbetet tar sikte mot och bortom 2030. Här beskrivs de långsiktiga utvecklingsmål som tagits fram inom de tre utvecklingsområdena En region för alla, En hållbart växande region och En nyskapande region. Vardera utvecklingsmål bryts ner i ett antal långsiktiga åtaganden som länets aktörer ska genomföra i samverkan.

En region för alla

Ett Uppsala län för alla präglas av målbilden om ett gott samhällsklimat som är öppet och inkluderande med hög tillit, där vi har en stärkt demokrati och en god förmåga att hantera olika påfrestningar i samhället. Vi lever i ett hälsofrämjande samhälle med tillgänglighet till god vård och service i hela länet. Uppsala läns invånare har en god livskvalitet och hälsa, och ges möjlighet till utveckling och delaktighet i samhället och arbetslivet. Alla invånare ges möjlighet till en bra start i livet, med god utbildning och livslångt lärande.

För att uppnå målbilden ovan ska Uppsala län arbeta för tre långsiktiga utvecklingsmål, som bryts ner i långsiktiga åtaganden.

Långsiktiga utvecklingsmål och åtaganden

Ett hälsofrämjande samhälle

- Planera för samhällen som främjar hälsa
- Omställning till en effektiv och nära vård

Ett öppet och inkluderande samhälle

- Ta tillvara och främja civilsamhällets kraft och engagemang
- Samverkan för säkra och trygga samhällen
- Ge ökade möjligheter till digital kompetens och tillit

Utbildning och sysselsättning för alla

- Skapa goda möjligheter till ett livslångt lärande
- Möjliggöra för egen försörjning på en mer jämställd, jämlik och växande arbetsmarknad

Arbete inom utvecklingsområdet bidrar till följande globala mål:

Ett hälsofrämjande samhälle

Uppsala län ska sträva efter att forma ett hälsofrämjande samhälle. En god hälsa är grundläggande för livskvalitet och delaktighet i samhället. Vår hälsa påverkas, utöver egna val och levnadssätt, av de arenor i samhället där vi lever våra liv. Vi behöver planera för ett samhälle som främjar hälsa genom sektors-, aktörs- och professionsövergripande arbete. När vård väl behövs är det av stor vikt att den vård som erbjuds i länet är effektiv och nära. Det vill säga, att alla resurser inom vården används på bästa sätt. Den vård som erbjuds i länet ska vara integrerad och ske i nära dialog med patienten.

Ett öppet och inkluderande samhälle

Alla länets invånare ska känna sig inkluderade i samhället. Det innebär att ges möjlighet till delaktighet och social samvaro, möjligheter att uttrycka sig, att i olika sammanhang få vara sig själv, att känna sig säker och trygg samt att skapa tillit och kompetens till digitala verktyg. Ett samhälle med olika mötesplatser och som inkluderar och ger röst åt alla människor skapar tillit, trygghet och mångfald och stärker delaktigheten, jämlikheten och demokratin. I arbetet med detta spelar civilsamhällets organisationer en grundläggande roll och det är centralt att ta tillvara och främja deras kraft och engagemang.

Utbildning och sysselsättning för alla

Utbildning och sysselsättning ökar delaktigheten i samhället och bidrar till ett hållbart samhälle. Genom att säkra en kvalitativ utbildning från tidig ålder och skapa goda möjligheter till ett livslångt lärande, förbättras förutsättningarna för att minska den utbildningsklyfta som finns mellan grupper och mellan olika delar av länet. Här spelar folkbildningen en viktig roll. Alla ska ges möjligheter till egen försörjning på en jämlik och jämställd arbetsmarknad, vilket kräver samordning av flera aktörer.

En hållbart växande region

I ett hållbart växande Uppsala län lever vi i trygga och attraktiva livsmiljöer med god tillgänglighet och bostäder efter behov. Vi har en livskraftig miljö och natur, där länet bidrar till den ekologiska återhämtningen samtidigt som vi är långsiktigt växande. En regional hållbar samhällsplanering och infrastruktur gör att länet står långsiktigt robust och har en god förmåga att hantera påfrestningar. I Uppsala län tillgodoser vi både nuvarande och kommande generationers behov.

För att uppnå målbilden ovan ska Uppsala län arbeta för fyra långsiktiga utvecklingsmål, som bryts ner i långsiktiga åtaganden.

Långsiktiga utvecklingsmål och åtaganden

Ett transporteffektivt samhälle med tillgängliga och hållbara transporter

- Arbeta för en ökad samordning av godstransporter
- Utveckla en samhällsplanering för hållbart resande

Säkra och attraktiva städer och livsmiljöer

- Utveckla bostadsbestånd i en god bebyggd miljö

Utveckla en tillförlitlig och fossilfri samhällsteknisk infrastruktur

- Eleffekt som möter ökande behov
- Utveckla den digitala infrastrukturen

Livskraftiga naturmiljöer och hållbar livsmedelsförsörjning

- Säkra ett miljömässigt hållbart samhälle
- Ökad samverkan och kunskapsöverföring inom länet för hållbar livsmedelsförsörjning

Arbete inom utvecklingsområdet bidrar till följande globala mål:

Ett transporteffektivt samhälle med tillgängliga och hållbara transporter

Tillgänglighet för resande och godstransporter, inom länets olika delar och till och från orter och arbetsmarknader utanför länet, är avgörande för en god livskvalitet och för den ekonomiska hållbarheten i ett län. Att utveckla en samhällsplanering för hållbart resande är centralt, för att skapa en integrerad syn på olika färdmedel och hur möjligheterna till resor inom, från och till länet påverkar hållbarhetsdimensionerna.

Transporter inom länet är den största källan till direkta växthusgasutsläpp i Uppsala län och klimatmålen är därför en viktig utgångspunkt för planeringen av transportinfrastrukturen.

Säkra och attraktiva städer och livsmiljöer

I takt med att Uppsala län växer krävs förstärkt samordning för att säkra en god bebyggd miljö med bostäder och lokaler efter behov. Den fysiska livsmiljöns utformning har stor betydelse för länets miljöpåverkan samt invånarnas hälsa och välbefinnande, varför det är viktigt att beakta hur våra fysiska och sociala miljöer är planerade.

Det är av vikt att våra livsmiljöer är utformade efter invånarnas olika behov, värnar våra natur- och kulturmiljöer samt främjar hälsa.

Utveckla en tillförlitlig och fossilfri samhällsteknisk infrastruktur

I takt med samhällets omställning till ett fossilfritt samhälle och ett Uppsala län som växer, ökar behoven av en robust samhällsbyggnad. Elkrafts- och vattenförsörjning samt närings- och materialflöden behöver i högre grad hanteras i lokala kretslopp, vilket ställer nya krav på den tekniska infrastrukturen. Samhällsteknisk infrastruktur är grundläggande för att invånare och arbetsplatser i länet ska kunna ta del av både offentliga och privata tjänster samt bedriva näringsverksamhet. Här krävs en välkoordinerad samordning mellan aktörer i länet för exempelvis bredbandsutbyggnad och elkraftsförsörjning.

Livskraftiga naturmiljöer och hållbar livsmedelsförsörjning

I länet finns stora värden i skog och land, vatten och hav. Att säkerställa att länet har hållbara ekosystem med hög biologisk mångfald är av största betydelse, såväl för naturens egenvärde som för oss som bor och verkar här. Folkhälsan, friluftslivet, de gröna näringarna och besöksnäringarna, dricksvattenförsörjningen samt länets förmåga till klimatanpassning och motståndskraft mot extremväderhändelser är exempel på områden som påverkas av ekosystemens mående. För att möjliggöra en hållbar livsmedelsproduktion gäller det att länets bördiga jordar tas tillvara.

En nyskapande region

En nyskapande region innebär ett Uppsala län som är internationellt erkänt för en utmanings- och kunskapsdriven utveckling och hållbar tillväxt. Hela länet präglas av innovation, kreativitet och kompetens i såväl företag och offentlig sektor som samhället i stort. Företag har goda förutsättningar att starta och växa, och det finns en kompetensförsörjning som möter behoven. Vi har världsledande universitet, forskning och innovationssystem, som bidrar till att möta de stora samhällsutmaningarna.

För att uppnå målbilden ovan ska Uppsala län arbeta för tre långsiktiga utvecklingsmål, som bryts ner i långsiktiga åtaganden.

Långsiktiga utvecklingsmål och åtaganden

Kompetens till länets företag och organisationer

- Kunskap och dialog för ökad matchning mellan utbildning och arbete
- Attrahera kompetent arbetskraft till länet

Ett gott klimat för utveckling och hållbar tillväxt i hela länet

- Utveckla en kulturregion med internationell lyskraft
- Stöd till fler företag att bli internationellt verksamma
- Utveckla en växande besöksnäring

Innovation för hållbar tillväxt och utveckling

- Utveckla det regionala företags- och innovationstödssystemet
- Skapa bättre förutsättning för socialt entreprenörskap och sociala företag
- Utveckla och koppla samman företag, akademi och offentliga organisationer inom länets viktiga fokusområden

Arbete inom utvecklingsområdet bidrar till följande globala mål:

Kompetens till länets företag och organisationer

Tillgång till tillräcklig och kompetent arbetskraft är avgörande för både näringslivets och samhällets utveckling. Det är av stor vikt att kompetensen hos alla länets invånare tas tillvara för att länets organisationer och näringsliv ska kunna verka och utvecklas. Här krävs kunskap och dialog för ökad matchning mellan utbildning och arbete, för att kunna anpassa insatser och utbildningar på rätt sätt för individer och aktörer inom kompetensförsörjningskedjan. För att nå positionen som ledande kunskapsregion är det viktigt med strukturerat arbete för att attrahera kompetent arbetskraft till länet, genom att exempelvis locka studenter att stanna kvar i länet efter examen.

Ett gott klimat för utveckling och hållbar tillväxt i hela länet

För att skapa ett gott klimat för länets näringsliv samt kultur- och civilsamhälle behöver olika behov mötas. Det handlar om att skapa strukturer för att underlätta för fler människor att starta företag samt att säkerställa tillgänglig offentlig och privat service inom rimliga avstånd, tillgänglig kollektivtrafik och digital infrastruktur för att kunna bo och verka i hela länet.

Uppsala län ska vara en plats med ett rikt konst- och kulturliv, där kulturskapare och kulturaktörer erbjuds olika typer av plattformar. I länet ska fler företag bli internationellt verksamma och besöksnäringen ska ges förutsättningar att växa hållbart och bidra till ökad sysselsättning, en levande landsbygd samt stärkt attraktionskraft i länet.

AKADEMISKA
Sjukhuset
LABORATORIE-
INGENJÖR

Innovation för hållbar tillväxt och utveckling

För att hantera rådande samhällsutmaningar krävs lösningar som baseras på kunskap som samproduceras av forskning, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle. Utmaningar och kunskap kan då användas som grund för innovation och utveckling av samhället och näringslivet. För att underlätta för detta ska Uppsala län arbeta för att stärka det regionala stöd som finns för företag och innovationssystem genom exempelvis långsiktigt hållbar finansiering. Att främja det sociala entreprenörskapet är ytterligare en viktig del.

Uppsala läns regionala fokusområden är centrala i det utmaningsdrivna innovationsarbetet. Fokusområdena är avancerad produktion, energi- och miljöområdet, gröna näringar, tech-branschen samt life science.

Prioriterat i utvecklingsarbetet under programperioden

Utöver det långsiktiga utvecklingsarbetet har länets aktörer även belyst områden som ses som extra viktiga att prioritera under strategins programperiod 2021–2024. Det handlar om områden där det finns stora behov av kontinuerlig uppföljning och ett tydligt genomförande genom styrning av den högsta nivån i länets strategiska samverkan.

Arbetet ska ske inom samtliga tre utvecklingsområden – En region för alla, En hållbart växande region och En nyskapande region. Samtliga prioriterade mål är kopplade till de långsiktiga utvecklingsmålen och täcker sammantaget samtliga globala mål i Agenda 2030.

I arbetet med att skapa en region för alla ska ett utvecklingsarbete ske för att utveckla en nära och hälsofrämjande vård, samhälleliga förutsättningar för förbättrad fysisk och psykisk hälsa bland framförallt barn och unga samt ett gott samhällsklimat med hög tillit och inkludering.

Prioriterade mål för utveckling under programperioden 2021–2024 med delområden

Nära och hälsofrämjande vård och samhälle

- Skapa samhällseliga förutsättningar för förbättrad fysisk och psykisk hälsa bland barn och unga
- Förnyad vårdstruktur med stöd av digitala lösningar

Ett gott samhällsklimat med hög tillit och inkludering

- Fastställa former för hur länet bäst samverkar för stärkt samhällsklimat
- Insatser i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet

Återhämtning efter covid-19

- Insatser för återhämtning av arbetsmarknaden
- Folkhälsofrämjande insatser

En hållbar och robust regional samhällsplanering och infrastruktur

- Utveckla en regional samhällsplanering
- Utveckla länets resiliens och kontinuitetsplanering
- Säkra samverkan och strukturer för utveckling av den samhällstekniska infrastrukturen

Samverkan för att uppnå de nationella miljömålen

- Genomförande av åtgärdsprogram för att nå miljömålen

En ökad utmanings- och kunskapsdriven hållbar tillväxt, utveckling och innovation

- Strategi för smart specialisering

Återhämtning efter covid-19

- Insatser för återhämtning av näringslivet

Prioriterat inom utvecklingsområdet hållbart växande region är arbetet med att utveckla en hållbar och robust regional samhällsplanering och infrastruktur. Fokus under programperioden är att utreda hur en regional samhällsplanering kan och bör utvecklas i länet samt arbeta för att stärka länets resiliens och motståndskraft mot påfrestningar och kriser. Vidare ska arbete ske för att säkra samverkan och strukturer för utveckling av den samhällstekniska infrastrukturen, så som bredband, biodrivmedel och eleffekt. I området ingår även samverkan för att uppnå de nationella miljömålen.

I arbetet för att stärka Uppsala län som en nyskapande region prioriteras under programperioden arbete för en ökad utmanings- och kunskapsdriven hållbar tillväxt, utveckling och innovation. Detta görs genom att en strategi för smart specialisering tas fram och implementeras under programperioden. Strategin syftar till att definiera och utveckla de områden och teman där Uppsala län har särskilt goda förutsättningar att bidra med lösningar på samhällsutmaningar genom innovation.

Återhämtning efter covid-19-pandemin

Pandemin har medfört olika negativa konsekvenser för samhället och vi kommer att se effekterna av pandemin under lång tid framöver. Hantering av dessa negativa effekter samt återhämtning efter pandemin kommer att vara i fokus i länet under åtminstone programperiodens första hälft inom såväl arbetsmarknad och näringsliv som folkhälsa.

Gemensamt ansvarstagande leder till effekt

Såväl målen i den regionala utvecklingsstrategin som de globala målen i Agenda 2030 kräver samverkan och samsyn, en gemensam kraftsamling för att nå ett effektivt genomförande. Det är nu och det är i partnerskap som vi i Uppsala län tar vår del i omställningen till ett hållbart samhälle.

För att de mål som beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin ska kunna nås krävs att alla aktörer i samhället ser sin del i genomförandet av strategin. En regional hållbar utveckling är inget enpersonsjobb, det är tillsammans som vi uppnår målen.

Den regionala utvecklingsstrategin ska visa hur länets aktörer i samverkan ska klara av en omställning mot en regional hållbar utveckling. Dock är utmaningarna och lösningarna för att lyckas med detta inte enbart begränsade till länet. Samverkan över länsgränserna blir här också mycket värdefullt – mellan kommuner, mellan län, samt nationellt, europeiskt och internationellt.

I Uppsala län har vi en god samverkanskultur mellan olika aktörer. Den vill vi bygga vidare på. Regional utveckling innebär att tillsammans ta ansvar för olika tematiska frågor som skär genom organisatoriska gränser. För att denna strategi ska leda till handling krävs beslutsamhet, gemensamt ägande och ansvarstagande samt ett ständigt fokus på, och förutsättningar för, ett kraftfullt genomförande.

